

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
za Slovenijo v Ljubljani.

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Kaj je novega pri O. Z.

(Nadaljevanje.)

(Nadaljevanje zapisnika 2. seje širšega odbora z dne 17. junija t. l.)

Predsednik Lilleg riše v daljšem izvajanju usodo načrta službene pragmatike za primer, da bi je vlada ne mogla še pred zaključkom letošnjega parlamentarnega zasedanja uzakoniti. Mnenja je, naj bi se O. Z. obrnila z utemeljeno spomenico do šefa ministrskega predsedstva, dalje do vseh parlamentarnih klubov, do Glavnega Saveza, skratka do vseh onih činiteljev, ki bi mogli do skorajšnjega uzakonjenja tega načrta kakorkoli pripomoči. Ustanovila naj bi se posebna parlamentarna komisija, ki naj bi upoštevala vse od organizacij drž. nameščencev predložene izpreminjevalne predloge. Sicer pa naj bi parlament sprejel službeno pragmatiko v tem obsegu in načrtu, kakor ga je izdelala v to svrho postavljena državna komisija. Možna je poleg tega vseeno še doseči izpremembo nekaterih manj ugodnih členkov, kakor č. 63, 141 in 240. Kdo nam more jamčiti, poudarja predsednik, da nam neki dan ne razveljavijo tudi naše doslej veljavne službene pragmatike, kar bi imelo za vse izvensrbske državne nameščence neobgledne posledice.

Delegat Držaja se ne strinja s predsednikovim načelom oziroma predlogom, da bi se sprejela službena pragmatika en bloc. Želi, da se skliče po Glavnem Savezu v Beogradu anketa delegatov vseh pokrajinskih zvez, ki naj bi predložene izpreminjevalne predloge meritorno pretresala in obravnavala ter jih nato končno redigirala. Navede nekaj primerov v določbah načrta, ki so osobito kvarni za nižje, vsled maksimi-

ranja že itak dovolj prizadete uslužbenca. Bratje Srbi bodo na izpremembo ominožnih členkov kaj radi pristali, ker je dokazano da šumadijska deca ni možna provesti takšnega maksimiranja, kakršno so bili zmožni predlagati slovenski narodni poslanci. Da bi se naši izpreminjevalni predlogi ne upoštevali, se mu zdi popolnoma nemogoče. Saj bi bila vendar tudi še prilika načeti vprašanje službene pragmatike v specialni proračunski debati.

Predsednik Lilleg opozori Držaja na svoja izvajanja, ki jih v kratkem ponovi in prosi delegate, da o njegovem nasvetu ukrepajo. Izpopolni pa svoj nasvet, kakor je že spočetka naglašal, v toliko, naj bi se pragmatika šele tedaj sprejela in uzakonila en bloc, ako bi ne bilo ne časa in ne prilike, da bi vlada oziroma parlament mogel o izpreminjevalnih predlogih razpravljati. Lillegova inicijativa se nato — tudi z glasom delegata Rojca proti glasovoma delegatov Držaja in Benedičiča — odobri, tajniku pa naroči da pripravi takoj v navedenem smislu potrebno spomenico. Volitev odseka za izdelavo sejnega poslovnika in pravovarstvenega odseka se mora ponovno odložiti, ker pri seji ni navzočih zadostno število pravnikov.

Tajnik Bekš prečita nato odgovor zemljoradniškega kluba, ki ga je bil ta podal na resolucijo zadnjega shoda z dne 18. aprila t. l.

Delegat Držaja kritizira za tem z ostrimi izrazi zadnjo slavnostno številko »Našega Glasca«, ki prinaša poleg patrijotičnega uvodnega članka zopet »nesramen napad« na nižje državne uslužbenca. Izrecno naglašja, da je pripisovati način takšne redakcije samo uredniku, ki ga dela za vse pamfletstvo osebno odgovornega. Nižji uslužbenci na to ne bodo nikdar pritrdili. Priobčili bodo vsebino te

slavnostne številke na znanje najvišjemu mestu. (Nastane trenoten krušč, tako da momentano ni mogoče razumeti za kaj gre. Šele na pomirjevalen vpliv predsednika se razburjeni duhovi zopet poležejo.)

II. podpredsednik Tumpelj prosi, naj se določi dan, ko bo širši odbor mogel v permanenci razpravljati o izpreminjevalnih predlogih k službeni pragmatiki. Na pojasnila predsednika Lillega in z ozirom na nevarnost, ki preti temu zakonu, se mu zdi to tembolj nujno in važno. Odredi se nato dan prihodnje seje širšega odbora.

Tajnik Bekš prosi, naj sklepa širši odbor v smislu njegovega poročila glede Reiserjeve interpelacije na finančnega ministra, ki bi se tikala gmočnega položaja vdov in sirot po državnih nameščencih. Od strani nižjih uslužbencev se čujejo proti interpelaciji samega posl. prof. Reiserja ugovori, češ da bi se morala ta naloga poveriti vsem parlamentarnim strankam. Končno in po pojasnilu Bekševem, da bi interpelacija že iz tehničnih ozirov v drugačnem smislu, kakor si ga je zamislil on, ne dovedla do nobenih pozitivnih uspehov, se sklone sporazum s pristavkom, naj stavi to interpelacijo posl. prof. Reiser s pomočjo še drugih poslancev.

Ker je dnevni red izčrpan zaključijo predsednik sejo ob pol 23. uri.

ZAPISNIK

33. seje širšega odbora v mestni posvetovalnici z dne 20. junija 1922. Predsednik Lilleg otvori sejo ob pol 21. uri in ugotovi sklepčnost. Opozori vse navzoče delegate, da je na današnjem dnevnem redu samo razprava o izpreminjevalnih predlogih k načrtu novega zakona o civilnih državnih name-

Dr. Fr. Z. (Ljubljana.)

Kako je bilo dalje.

(Dalje)

To mi je pozneje enkrat pravil moj tovariš W., ki je bil prišel na dr. Š. mesto. W. je bil rojen Kočevce, a simpatičen značaj in literarno izobražen človek. Postopal je z našim kmetom lepše, kot marsikdo, ki sta mu bila oče in mati pristna Slovenca.

Prijetna presenečenja je umel K. nakloniti svojim uradnikom kot le malokateri šef. Nekoč stopim v pisarno, pa dobim na svoji mizi zapečaten pismo. Kaj bi moglo biti to? Odprem in čitam. V pismu me pozivlje moj šef, da naj se v 24 urah pismeno opravičim, zakaj leži neki akt, ki je bil označen kot nujen, že tri tedne nerešen na moji mizi.

Stvar je bila taka. Dotična zadeva se je vlekla že leta in leta; šlo je za jako sitno in zamotano reč, ki si je ž njo bogzna že koliko uradnikov belilo glavo. Že zara-

di tega je bilo smešno, označiti ta akt kot nujen! Jaz sem ga bil takoj prečital, a sklenil sem, da ga spravim s poti. Zato pa sem seveda potreboval časa, ker sem hotel stvar od vseh strani temeljito pretehtati. Umevno, da me je to pismo razburilo, toda ker sem imel zavest, da nisem ničesar zagrešil, mi ni bilo težko, zagovarjati se. Poudarjal sem v svojem odgovoru, da imam navado vsako stvar poprijeti tako, da jo dovedem do konca. Dostavil sem, da bi bil napravil med tem časom lahko že deset takozvanih »šleiferjev«, da se pa to ne strinja z mojim pojmovanjem o uradovanju. S temi besedami sem cikal direktno nanj. Ko sva bila še v Kamniku skup, se je večkrat hvalil: »Pri meni je vedno tabula rasa!« To je bilo res. Toda jasno je, da tisti, ki se vdaja takim manijam, ne pride lahko v položaj, da bi rešil kako stvar meritorno in definitivno. Poglavitno pa ni, koliko aktov je kdo kak dan rešil, temveč kako jih je rešil! —

Naključje je hotelo, da je ležal baš ta akt, zaradi katerega me je bil tako nahrušil, prav tistikrat na njegovi mizi, ko sem se bil prišel posloviti od njega. Z zadovoljstvom je pokazal nanj in rekel: »Hvala Bogu, to je tudi enkrat končano!« No in toliko pošten je bil, da je v dekretu, ki mi ga je izročil ob odhodu, še posebno pohvalno omenjal smotrenost, ki se je kazala pri vsem mojem uradovanju. Sicer pa sem mu bil na izrecno prošnjo podelal, predno sem odšel, še več težavnih starih stvari. Morda poreče kdo, da sem bil nespameten. Mogoče. Meni tega ni žal!

Ločila sva se v prijaznosti. Karkoli je meni kdaj neprijetnega povzročil, mu rad odpuščam. In nič hudega mu ne želim. Trpko pa mi je še vedno pri srcu ob misli na to, kar je storil nečaku mojemu, onemu revežu, ki počiva ob vznožju gore Monte di val Bela. In če je morda kaj maščevanja v teh mojih vrstah, potem je maščevanje zato, kar je oni pretrpel!

ščencih. Priporoča, naj kot prvi referira gosp. nadkomisar Matjašič, na kar dobi vsako delegat, vendar pa k eni in isti stvari samo po enkrat, da se razprava po potrebnem ne zavleče.

Preide se takoj k posameznim izpreminjevalnim predlogom, kakor jih je sprejel pragmatični odsek in o katerih poroča referent g. nadkomisar Matjašič.

Po pragmatičnem odseku se brez i. rememb sprejmejo izpreminjevalni predlogi k sledečim členom:

Člen 14., 18., 25., 27., 28., 30., 32., 34., 35., 38., nov člen 39 a., 40., 46., 49., 50., 54., nov člen 56 a., 61., 62., 63., 72., 76., 79., 88., 89., 92., 95., 97., 98., 99., 101., 102., 10., 105., 111., 115., 116., 120., nov čl. 120 a., 121., 123., 124., 125., 128., 131., 132., 133., 137. in 138.

Izpreminjevalni predlog glede člena 4. se dopolni s predlogom delegata Otoničarja in sprejme. Izpreminjevalni predlog glede čl. 36. se osvoji z izpremembo, ki sta jo predlagala delegata Janežič in Držaj.

Delegat Schildenfeld predlaga izpremembo k čl. 104., ki se sprejme. K čl. 118. predlagata izpremembo referent in delegat Janežič, ki se istotako sprejme. Čl. 135 se sprejme z izpreminjevalnim predlogom Držaja.

Radi utrujenosti zaključi predsednik Lileg sejo ob 22. uri ter odredi prihodnjo v svrhu nadaljevanja na prihodnji dan dne 21. junija 1922 v istem lokalu ob 8. zveč. (Dalje.)

Delovni program O. Z

Savezu javnih nameštenika za Hrvatsko in Slavonijo v Zagrebu smo pisali tako-le: »Zdi se nam, da stiki zadnjega leta med posameznimi pokrajinskimi združenji in med Glavnim savezom v Beogradu niso bili tako živahni, kakor bi bilo v interesu državnih nameščenecv in savezov samih neobhodno potrebno. Dohitelo nas je marsikaj, kar je vplivalo neugodno na naš gospodarski položaj in kar bi morda s pravočasno budnostjo in enotnim nastopom lahko preprečili.

Tudi krize, ki so se iz najrazličnejših razlogov pojavljale več ali manj v vseh združenjih, so na splošni razvoj vplivale kvarno. Podpisana O. Z. je po podani stavki živšega predsednika prof. Jos. Reiserja, izzvani iz internih razlogov v zvezi sami, to krizo za enkrat sicer srečno prebolela, vendar pa si mora v najvažnejših skupnih vprašanjih zagotoviti moralno pomoč tako Glavnega saveza kot vseh drugih pokrajinskih zvez, ako hoče program novega predsedstva docela izvesti.

Neprisvajamo si nobene inicijative, toda Zagreb in Ljubljana, ki sta že v prvem početku organizatornega delovanja nastopala v največji harmoniji, naj bi bila po naši želji kot najbližja sosedu tudi v bodoče pobornika iskrenih odnošajev med centralo in vsemi ostalimi pokrajinskimi združenji.

V glavnem si dovoljuje podpisana zveza kot svoj delovni program označiti sledeče smernice:

1. Vsi savezi naj v smislu svojih pravil zavzemajo v političnem oziru zopet strogo nadstrankarsko stališče. Elemente, ki bi hoteli v savezih ali izven njih prikrito ali očitno delovati v smislu, ki ne odgovarja interesom savezov, je brezpogojno pravočasno odstraniti.

Lokalnih teženj načelno ni gojiti in pospeševati, ker morajo biti savezi po našem mnenju fundirani na širši podlagi in zastopati samo enotno formulirane zahteve vseh državnih aktivnih in neaktivnih nameščenecv širom države.

2. Glavni savez v Beogradu naj bi postal resnično matica vseh strokovnih in pokrajinskih zvez in naj bi na ta način opredelil svoje delovanje na znotraj in na zunaj.

3. Za uzakonjenje načrta novega zakona o civilnih državnih nameščenecih se pred zaključkom letošnje parlamentarne kampanje z veljavnostjo od 1. avgusta t. l. naj se uporabijo vsa legalna sredstva.

4. Doseči je treba ukinjenje maksimiranja rodbinskih doklad nižjim državnim uslužbencem in sprejemanje nameravanega maksimiranja teh doklad za državne uradnike. Nadalje bi bilo izposlovati zvišanje in izenačenje davčnih postavk 5 oziroma 300 Din. (za sluge in uradnike) glede odmere rodbinskih (porodičnih) doklad na primerno višjo letno bazo. V zvezi s tem perečim vprašanjem in spricho rastočih cen vseh življenjskih potrebščin postaja vsak dan aktualnejše tudi vprašanje zadostnega zvišanja sedanjih draginskih doklad vobče, vsled česar je takojšnja izprememba in dopolnitev zakona z dne 30. marca t. l. (Služb. Nov., broj 88 od 15. aprila 1922) neobhodno potrebna. Kakor po vseh drugih modernih državah naj bi se do prehoda v normalne življenjske odnose uvedel tudi pri nas sistem rastočih ali padačih draginskih doklad. (Gliding scale.)

5. Izenačenje službenih prejemkov pomožnih slug, pokojnin, vdovnin, miloščin in sirotnin v dinarje potom zakona ni nič manj rujna socialna potreba, kakor je bilo izenačenje pripadnin aktivnih drž. nameščenecv in definitivnih slug.

6. Zagotovitev obligatornih polovičnih voženj po vseh železnicah in parobrodih v državi za vse aktivne in neaktivne državne nameščenice naj bi se izposlovala čimpreje. Ugodnosti bolniške in zdraviliške oskrbe naj se za vse navedene nameščenice uveljavijo s posebnim zakonom.

Itđ., itđ., itđ.

Navajamo samo nekaj vprašanj, katerih rešitev se nam zdi najnujnejša in ki bi, preudarno, zares socialno in smiselno izvedena, mahoma in na izdaten način pripomogla na eni strani vsem drž. nameščenecem do znosljivejšega obstanka, državi samu pa do zadovoljnih, delavnih in resnično domoljubnih državljanov.

Običajni izgovor vlade, da večjih finančnih bremen ustroj državnega budgeta ne prenese, mora biti za nas brez stvarne podlage. Ravnesje med izdatki in dohodki se mora ustvariti z enakomernim in pravičnim zvišanjem državnih dajatev, kar se mora doseči s treznimi premišljenimi izenačenjem davčne zakonodaje za vso državo. Pri tem pa naj bi poleg teoretičarjev (akademikov) iz vseh pokrajin sodelovali tudi praktičarji (boljši davčni uradniki) in ne kot zadnji tudi zastopniki konsumentov in producentov.

Priobčujemo Vam te svoje smernice našega programa z najiskrenejšo željo, da bi jih osvojila tudi Vaša zveza. Seveda pa ne izključuje ta program tudi še drugih, vendar za zdaj manj važnih vprašanj.

Prosimo, da se bavite s tem predlogom in nam čimpreje označite svoje mnenje.

Morda v interesu stvari ne bi bilo neumestno, ako bi se v svrhu načelnega razpravljanja sklicala v čimprej časi v Zagrebu anketa zastopnikov vseh pokrajinskih zvez. Naglašamo pa, da je rešitev vprašanja pod točko 3. neodložna, vsled česar Vas prosimo, da v smislu naše včerajšnje spomenice tudi s svoje strani takoj vse potrebno ukrenete.

O tem dopisu obveščamo tudi centralo v Beogradu ter saveza v Sarajevu in Splitu. (Slede formalnosti).

F. R-a (Gor. Vas):

Iz finančne kontrole dne kraljeve poroke.

Bilo je pred mnogimi leti, ko še nisem smel zahajati po solničnem zahodu na vas med fante. Rekli so mi, da sem še otrok. Ker mi je bilo zabranjeno občevarje z odraslimi fanti na vasi, a sem strmél vedno po znanju in vedi, sem se zapičil v časopise in knjige. Tem potom sem tiho lahko občeval z vsem svetom. Danes vidim, da je bilo zame občevarje s knjigami velepomembnejše nego je bilo občevarje s pre-

šernimi vaškimi fanti. Ne vem zakaj, toda bilo je, da sem čitajoč o življenju in trpljenju srbskega naroda dobil posebne simpatije do Srbov. Osebito me je zanimala historija dinastije Karagjorgjevičev, nje potovanje od Kalvarije preko Golgote do prestola. Ne bom pisal dalje o tem, saj nisem zgodovinar; le to vem, da sem takrat že kot otrok vzljubil srbski junaško vztrajni narod. Stoletja je plaval v lastni krvi in s prsnim svojim obzidjem branil severne narode pred turškimi vpadi, da so tako lahko gradili svojo kulturo. Zavedal sem se: da živim v miru, se imam v veliki meri zahvaliti Srbiji. Zavedam se, da se pretaka v meni ista slovanška kri. da govorim bratski jezik in da je Srb s svojimi strašnimi žrtvami bistveno pripomogel, da smo mi civilizirani. Vem torej, da nismo opravičeni, na ta narod, ki nam je rešil kulturo in prinesel svobodo, kazati s prstom — Judeži, ki smo prvi namočili bajonete v njegovi bratski krvi za Heroda!

Če nas pri spominu na to ne oblije rdečica, smo le mi nekulturni Malajci. Zamenjajmo preziranje v poklon pred takim narodom! — Ko je naš bratski srbski narod leta 1912. žel lavorike v bojih za Skader, Drač, Bitolj, Odrin, sem bil kot otrok v duhu z njim in stud se me je polotil ob pogledu v tla na katerih sem stal, ko sem zaznal, da bahati Nemec Berchtold ne prizna s krvjo odkupljenega Skadra in Drača Srbom. Ko je naposled Ferdinand Bolgarski z direktno pomočjo Nemcev napravil iz enega tabora Bolgarov in Srbov Ante in Slovene, bi takrat najraje prevzel vlogo Istoka. — In ko je pozneje divjala vojna vihra po vsi Evropi in so Srbi bežali pred Herodom skozi albanske gore v Egipt — Korfu, sem bil tudi jaz v duhu in resnici begunec. Odtod morda moja topla ljubezen do ubogega naroda.

A prišla je za zatirani narod tudi velika nedelja ki smo se je tudi mi razveselili. Saj nam je srbska velika prinesla solnce svobode. Jaz sem se je razveselil še posebno iz dna srca, saj sem še danes begunec. Moje begunstvo je v naročju materinem, dasiravno ne na rodni grudi. Prišel je dan, ko lahko skupno z brati Srbi damo duška našemu veselju, da so nam pretrgane sponke, ki so nas oklepale tisočletja, dan ko nam je zasijalo zopet svobodno sonce, zopet so se začeli časi kralja Sama.

Pričakoval in neizrečeno sem se razveselil dneva, ko smo dobili v našo skupno družino — državo, mater-kraljico!

Počivali in praznovali so na dan poroke našega očeta kralja vsi uradi, ves državni aparat se je ustavil iz spoštovanja in praznovanja. Narodne zastave so vihrale veselo s streh; še narava se je zdela bolj praznično oblečena in cvetlice lepše kot ob navadnih dneh. Le jaz nisem mogel biti deležen te sreče; jaz nisem bil praznično oblečen in nisem smel praznovati dneva sreče in nade. Vršiti mi je bilo vsakdanji posel! Toda praznoval sem vseeno na tak način, da mi tega ni mogel nikdo zabraniti: v svojem srcu sem praznoval oni dan in se ga veselil. Saj ni ga predpisati niti zakona, ki bi zabranil praznovanje v srcu. Čeprav je prišla okrožnica, da naj se na ta dan 8. junija 1922 dela kakor vsak navadni dan, jaz sem ga že praznoval! — — —

Razširjajte „Naš Glas“!

F. Pirkmaier (Slov. Bistrica): Organizacija.

Jasno je, da vsi državni uslužbenci že s težkim srcem pričakujejo rešitev uradniškega vprašanja, t. j. uveljavljanje nove službene pragmatike. Država sama bi morala uvideti, da je s končno ureditvijo tega perečega vprašanja temelj države jačji in ugled države močnejši. Kaj dela naš parlament? Kaj delajo naši poslanci? Zakaj se ravno rešitev službene pragmatike tako zavlačuje? Zopet so politične razmere takšne, da je pač malo verjetno, da se bo kaj napravilo v prid državnim uslužbencem. Draginja raste od dneva do dneva, razburjenje med duševnimi delavci je vedno večje, klika po takojšnji pomoči nečejo slišati tisti, ki imajo usodo drž. uslužbencev v rokah. Kako najti izhoda iz tega obupnega položaja?

Navezani smo le na naše stanovske in skupne organizacije (udruženja). Na teh je ležeče, da vzamejo vso zadevo resno v pretres in — če res ni druge pomoči — prosijo vrhovnega vodjo državnih uslužbencev. Nj. Vel. kralja za takojšnjo od pomoč. Ako se to ne zgodi, postane položaj drž. uslužbencev obupen, če ne katastrofalen. Gotovo je, da se ravno državni nastavljenici zavedajo v polni meri dolžnosti napram mladi državi in da so pripravljeni, kar so bili vedno in so povsod dokazali, posvetiti njenemu procvitu vse sile z vsemi razpoložljivimi močmi. In če ti prosijo samo za eksistenčno možnost, to ni veliko.

Prejemki drž. uslužbencev se morajo vendar enkrat izenačiti za vso kraljevino. Ne gre, da dobe cariniki ali oficirji veliko višjo plačo kot uradnik istega čin. razreda skupine A z visokošolsko izobrazbo. Če so pa sodniki potom udruženja dosegli posebno doklado, se imajo za to zahvaliti svoji močni organizaciji. In še več bodo dosegli potom take organizacije. Prav iz teh razlogov je potrebno, da v tem smislu delujejo vse organizacije od najvišje, t. j. skupine A do najnižje, ker si je s tem ustvarjajo trdno pozicijo. Prav tako pa morajo tudi člani organizacije, ki hočejo biti res organizirani, pomagati lastni organizaciji bodisi materialno, bodisi s potrebnimi nasveti in ti vsaki čas v vsakem oziru energično stati ob strani. In tega pri nas ni opaziti! Le malo tovarišev imamo, ki so res skrbno vneti za organizacijo in ki žrtvujejo marsikaj. Večina seveda čaka le vsakega prvega — na odrešenje. Zato mi tudi ni žal, če me je dopisnik iz Celja v »Novi Pravdi« št. 23 z dne 10. junija 1922 pobožal (?), ker sem pisal v št. 21. »Našega Glasa« (»Nehvaležnost«) o nesložnosti, harmoniji in strogi disciplini organizacije.

Eno pa je, kar mi bo pritrnila večina tovarišev: da le potom skupne močne složne organizacije pridemo do uresničenja naših upravičenih zahtev. Zato, tovariši in organizacije, na delo!

Jovica Milošević (Ljubljana):

Razcepljenost.

Razcepljenost označuje najboljše današnje družbo. Vse se krega, vse se razbija. »Sloga jači, nesloga tlači« menda ne velja več. Političnih strank smo imeli že doslej toliko, da jih nepolitičen državljani ni razločeval več. A zdaj začujemo, da se razpolovi še ta in ona. Vseh Slovencev skupaj je jedva za troje strank, zdaj pa dobi že vsako večje pivsko omizje svojo

stranko. Programi so si sicer med seboj slični kot krajcar krajcarju ali para pari, samo da je eden ali ena bolj oguljena kakor druga, toda narod se cepi vendar bolj in bolj. Prav tako je z nami, javnimi nameščenci.

»Kjer ni sloge, ni zmage!« je zapisal rajni Podlimbarski. Stara resnica, ki pa našemu narodu ne gre v glavo. Najmanj pa jo umevamo in izvajamo mi, državni nameščenci. O razmerah med slovenskimi organizacijami danes ne govorim.

Toda razmerje med Zvezami SHS je nad vse klavno in vsem našim akcijam na veliko škodo. Prav je imel naš predsednik, tovariš nadupravitelj Makso Lilleg, da mora biti ena prvih naših skrbi: zopet doseči ožje stike z Glavnim Savezom v Beogradu ter z vsemi ostalimi pokrajinskimi zvezami, zlasti s Savezom v Zagrebu. Koliko časa se že govori o ustanovitvi Glavnega Centralnega Saveza, a ga v istini še doslej nimamo. Hrvatje niso v njem! A tudi sicer ni reda. Vsak Savez, vsaka Zveza hodi svojo pot, jedva da se za silo obveščamo brzojavnim putem o svojih ukrepih, zato pa nam gre vse narazen. Needinostvenost, neharmonija, razcepljenost je glavni vir vseh naših neuspehov. Prišli smo že tako daleč, da organizacije preko Zvez ali Savezov začenjajo velike akcije in vseobča anarhija je na maršu.

Te dni smo čitali, da so se v Beogradu vršile seje, ki so se jih udeležila udruženja »učiteljsko, profsorsko, sodijsko, inženjsko, saobračajnih činovnika, poštarov i telegrafistov; zadruga za polivanje činovniških stanova i nekoliko višjih činovnikov i pojedinih ministarstev.« — Torej le nekatera udruženja in le nekateri višji činovniki posameznih ministrstev. — ne pa Savez! In ti drobci so sklenili dolgo resolucijo ter jo podpisali in poslali vladi!

Resolucija obsega same bridke resnice, a je tako netaktna in nerodna, da mora zbuditi v vladi in med poslanci le nevoljo. Tam podpisani srbski tovariši so izgubili glavo. Popolnoma se zato strinjamo z zagrebškim »Našim Glasom«, ki ta nastop srbskih kolegov obžaluje. Kako morejo v Beogradu posamezniki trditi brez vsakega njegova pooblaščenja, da govorijo kar meni nič tebi »u ime činovnika cijele države«? — Ne Glavni ali Centralni Savez, nego nekateri si anektirajo pravico, staviti na vlado zahteve in ji obenem brati levite! Kaj si morajo misliti ministri o organizaciji L. u. P. — Čemu imamo potem Saveze, čemu so seje, odbori, predstavniki, ako jih sme peščica nedisciplinirancev ignorirati?

Zagrebški »Naš Glas« piše:

Koliko god nam je drago, da se našla još jedna grupa činovnika, koja se zauzima za interese našega staleža, neugodno nas se doimlje podvojenost medju beogradskim kolegama, jer uz takove okolnosti imade malo izгледа na uspeh.

Kako će ovo djelovati na narodnu skupštinu? S jedne strane se traži hitno donošenje pragmatike, s druge se traži rješanje samo materialne strane činovničkog pitanja; prije su istupala jedna lica i činovnička udruženja, sada opet druga; jedanputa činovnici jednih ministarstava, a sada činovnici drugih ministarstava. Savim s pravom će se nar. poslanici pitati, znađu li u opće činovnici, što hoće, i znađu li biti složni u svojim zahtjevima.

Ako se naši beogradski kolege hoće žrtvovati za zajedničku našu stvar i biti reprezentanti činovništva cijele države,

treba u prvom redu da potraže kontakt medju sobom in da budu složni i u zahtjevima i u radu, pa će onda biti uspeha.

Zagrebški »Naš Glas« trdi na temelju te polomije, da je storil hrvatski Savez pravo, da ni stopil v Glavni (Centralni) Savez, češ da se iz vsega tega vidi, da bi Centralni Savez ne bil nikomur koristen.

Po našem mnenju je ta zaključek čisto napačen. Ako bi imeli močan Centralni Savez, ki bi bil resnično eksekutiva vseh pokrajinskih Savezov, bi tak incident sploh ne mogel biti možen. Ker pa takega močnega C. S. ni, ker pokrajinski Savezi nimajo ozkih stikov z beograjskim Savezom, smo doživeli tudi v Beogradu popolno nediscipliniranost in anarhijo. Vsak vleče na svojo plat! Iz tega položaja pa imata korist le vlada in skupščina, ki zdaj lahko upravičeno rečeta: »Saj sami ne veste, kaj hočete! Najprej se sami dogovorite, potem šele povejte, česa si vendar želite! Ampak govori naj le — eden!«

Tužna nam majka! Pri nas v Sloveniji, na Hrvatskem in v Srbiji pa govorijo vsi naenkrat in vsak malo drugače! To je kakor v židovski šoli.

In kar nič se ne motimo, ako poreče gospod šolmašter: »Tiho! Marš v kot klečati!«

Potem pa se lahko cmerimo dalje.

Izpreminjevalni predlogi k načrtu novega zakona o civilnih državnih nameščencih.

Pragmatični odsek O. Z. je na sedemnajstih sejah razpravljal o vseh protipredlogih h gornjemu zakonskemu načrtu, ki so bili tekom meseca marca in aprila t. l. predloženi O. Z. od posameznih pri njej včlanjenih strokovnih organizacij, od provincijalnih udruženj in od poedinih ličnosti. Sestavil je pod spretnim vodstvom poštnega nadkomisarija g. Matjašiča obsežen elaborat, ki se je v plenarnih sejah širšega odbora O. Z. v dneh 20., 21. in 23. junija t. l. uvažujoč še specijalne predloge nekaterih delegatov, izpopolnil. V naslednjem objavljamu besednjaku več elaborat, vendar radi nedostajanja prostora, brez obširnih utemeljitev. Na željo kompetentnih beogradskih krogov so izpreminjevalni predlogi spisani v srbohrvaščini, kar pa, o tem smo uverjeni, naših naročnikov ne bo oviralo, da bi elaborata ne razumeli. Vsak, kdor si je svoj čas nabavil tiskani osnutek, bo te izpreminjevalne predloge gotovo z zanimanjem zasledoval in proučeval. Seveda ne bodo prijali prav vsem. O. Z. je sestavila ta elaborat sporazumno z vsemi organizacijami ter sklenela o predlogih z večino glasov. Zato na eventualne ugovore ne bo reagirala, niti ne dopustila, da bi se brezplodna diskusija o njih razpletla v »Našem Glasu«.

S primernimi sornimi pismi in izčrpno individualno utemeljitvijo je O. Z. predložila 3. t. l. protipredloge predsedstvu ministrskega sveta in narodne skupščine ter ministrstva za konstituantu ter jih poslala tudi Glavnemu Savezu v Beograd in Savezom v Zagrebu, Sarajevu ter Solitu. Poleg tega so bili izpreminjevalni predlogi dostavljeni vsem parlamentarnim klubom in frakcijam brez izjeme. Obsegajo pa nastopne izpremembe:

K čl. 4.:

Kao 12. tačku dodati: »12. koje je udao žo živi u braku.«

K čl. 14.:

Črtati reči: »za prijem službenika u V. i VI. kategoriji.«

K čl. 25.:

Dodati na kraju: »Ovo pravo pak ne gubi službenik, koji mora da ostavi državnu službu, da odsluži rok u vojsci.«

K čl. 27.:

U prvoj alineji posle reči: »... da se jedno lice može odmah primiti za stalnog službenika.« dodati u zaporcima »(čl. 18).«

Druga i treća alineja naka slove:

»Za službenike I., II., III. i IV. kategorije rešenjem nadležnog ministra.

Za službenike V. i VI. kategorije rešenjem starešine centralnim vlastima podređenih vlasti.«

Četvrti alineja neka dakle počme: »U rešenju o utvrdjivanju ...«

K čl. 28.:

Dodati kao 4. tačku:

»4.) Eventualni vanredni dodatak.

Dodati kao aneksu drugu:

»Prinadleznosti izplaćuju se u mesečnim obrocima unapred prvi dan v mesecu.«

K čl. 30.:

Poslednja rečenica neka slove:

»Ova povišica računa se za penziju.«

K čl. 32.:

II. kategorija neka se podeli u 7 radnih grupa odnosno položaja. Za najviši položaj neka se odredi plata 9000 Din.

Uvažanjem ovog predloga promeniti bi se mali primerno i nekoji drugi članovi t. j. čl. 11, 53, 54. i dr.

K čl. 34.:

Obzirom na uvećane stanarine neka se odrede četri klase sa 50%, 40%, 30% i 20%.

K čl. 35.:

Dodati kao treću alineju:

»Ne obaziraje se na ove odredbe, pak ima de službenik sa vlastitim kućanstvom pravo na punu stanarinu.«

K čl. 36.:

Dodati na kraju:

»Ovo ne važi za službenike, koji moraju da službe radi zveni u kasarnama. Za ostale službenike može resorni ministar izdati izuzetne odredbe i to pravilnikom, koji će da izda u izvršenje ovog zakona.«

K čl. 38.:

Dodati na kraju treće alineje:

»Jednako pripada dodatak na decu, koja se školuje do svršetka školovanja a najdalje do 24. godine života. Dodatak pak se priznaje i dalje, a najdulje do 26. godine života, kad bi dete radi vanrednih prilika dotle ne moglo da svrši školu.«

Kao nov član: Čl. 39a:

»Ministrski Savet odredi izuzetne osobne i porodične dodatke za aktivne i penzionisane državne službenike i njihove porodične članove, kao i za udove i siročad iza državnih službenika, bilo za celu državu ili za pojedine teritorije naše kraljevine, kada i kuda bi ovo zahtijevao opće nastali rđav ekonomski finansijski položaj službenika. Skuparinske dodatke za penzionere i njih porodične članove valja odmerivati u jednakoj visini kao i za aktivne službenike.

Ovi dodaci regulišu se, dok traje potreba, barem svaka tri meseca.«

K čl. 40.:

Člen neka slove:

»Privremenom državnim službeniku pripadaju već kod stupanja u službu potpune prinadleznosti prvog stepena i najnižeg položaja odnosne kategorije.«

K čl. 46.:

Člen neka glasi:

»Državne službenike na položaju u višim glavnim radnim grupama I., II. i III. kategorije postavlja kralj, na predlog nadležnog ministra, na položaje u nižim glavnim radnim grupama I., II., III. i IV. kategorije nadležni ministar, a u ostalim radnim grupama svih kategorija starešina centralnoj vlasti podređene vlasti ovlaštenjem nadležnog ministra.«

K čl. 49.:

Poslednja rečenica treće alineje neka slove:

»Ako više kandidata ima i ovaj uslov jednak, onda odlučuje onaj, koji je po čl. 46 nadležan za postavljenja u radnim grupama, ko će biti postavljen.«

K čl. 50.:

Zadnja rečenica treće alineje neka glasi:

»— a ako i takvih ima više, odlučuje onaj, koji je po členu 46. nadležan za postavljenje, ko će biti postavljen.«

K čl. 54.:

Zadnja rečenica druge alineje neka glasi:

»Ako više kandidata ima i ovaj uslov jednak, nadležni ministar odlučuje, ko će biti postavljen.«

K čl. 56.:

Kao čl. 56 a) neka se doda:

»U koliko važe za pojedine struke za unapredjenje iz radne grupe u radnu grupu posebni propisi, ostaju ovi propisi u valjanosti.«

K čl. 61.:

Uvod neka glasi:

»Iz kategorije u kategoriju službenik može preći na ova tri načina:

Dodati kao 3. tačku:

3. »ako u strukama, gdje se po zakonu postupovalo više kategorije iz nižih kategorija, položaj propisani stručni ispit.«

K čl. 62.:

Črtati čitavu prvu alineju.

Druga alineja neka slove:

»Gde čedu se polagati ispit, providjeni v tački 1. čl. 61. kao i pravila o sastavu ispitne komisije i o polaganju ispita propisane ministarski savet.«

K čl. 63.:

Črtati čitavu 3. alineju.

K čl. 72.:

Druga alineja neka glasi:

»Na rad u struci jedne kategorije može biti privremeno upotrebljen i službenik niže kategorije, ako je za to sposoban i ako je to u interesu službe. Ako bi ovakovo upotrebljivanje trajalo izvan redovitih godišnjih odmora preko mesec dana, pripada dotičnome za celo vreme zamenjivanja ona viša položajna plata, koja odgovara ovome radu.«

K čl. 76.:

Dodati na kraju:

»Službeniku, koji bude premešten po službenoj potrebi u drugo mesto, pripadaju putni troškovi za njega i za njegovu porodicu te, ako se je selio pokuštvom, još i dokazani seobni troškovi kao i primeran iznos kao otšteta za oštećenje pokušstva. (Dalje.)

Vestnik.

† Ivan Jerman, inspektor fin. min. in posestnik v Radomljah, rojen 2. februarja 1867. v Ljubljani, Dolge ul. št. 7 (zraven Štruklja), je nenadoma umrl 20. februarja 1922. na svojem posestvu v Radomljah po kratki bolezni. Gimnazijske študije je absolviral v Ljubljani, Gorici in Trstu. Po dovršeni gimnaziji je vstopil pri fin. direkciji v Ljubljani. V prejšnjih letih je ljubil veselo družbo in petje nadvse; tovariši so mu bili Cotman, dr. Kartin, Logar, Seliškar, Žebre, Rekar i. dr. Zelo se je zanimal za gledališče in »Glasb. Matico« ter je v »Glasb. Matici« več let deloval kot izvrsten basist; enako pri dobrodelnih prireditvah (v Turjaški Rozamundi je predstavljal Ostrovrhria). Ko je priredila »Glasbena Matica« svoj koncert na Dunaju, je bil Jerman nekaj potni maršal. Bil je več let odbornik v »Klubu slov. biciklistov«. Popreje je tudi rad potoval (na Češko, Francosko, Italijo i. dr.). Za časa vojne je marsikomu pomagal, da ni prišel na fronto ali pa ga je sploh oprostil. Po prevratu je bil poslan kot izvedenec v Pariz; nato je odšel v Beograd v finančno ministrstvo. Iz zdravstvenih ozirov se je vrnil v Radomlje na svoj Tusculum, ki ga je izredno ljubil. Po zunanosti soditi nekoliko osoren, je bil dobra duša. Bil je navdušen Sloven in prepričan Slovan. Včasih je igral v ljubljanski družbi ulogo inicijativnega pospeševalca vseh naših kulturnih društev. Za petje in gledališče se je zanimal živo do svoje nenadne smrti. Narod na deželi je ljubil in razumel ter je vplival nanj v odločno jugoslovenskem duhu. Poslušati ubrano kmetiško petje ter se razveseljovati ob zvokih dobre harmonike mu je bila najprijetnejša zabava zadnjih mesecev. Smrt ga je presenetila po angini, ki je ni smatral za resno bolezen. Toda odpovedalo mu je srce. S simpatijo se spominjamo moža, ki je bil dober tovariš in lep tip Slovenca.

Zadnje sredstvo. Vsakemu človeku je znano, da državni uslužbenec dandanes ne more izhajati s svojo bomo plačo, posebno ne oni, ki ima več družinskih članov. Če porabi le majhen znesek od svoje plače za popravilo obleke in obutve, mora potem še bolj stradati in njegova žena mora res delati čudeže, da se preveč ne zadolži. Ker je vlada nižjim uslužbencem drag, doklade maksimirala tako, da dobijo še manj kakor v preteklem letu in nobena prošnja, da se prekliče to maksimiranje ne pomaga, le vendar potrebno nekaj ukreniti, da se to neznosno stanje ublaži in pomaga najbolj prizadetim. Draginja še ni prenehala; vsi oblastni ukrepi proti njej so ostali do sedaj brez uspeha. Postranskega zaslužka si vsak poedini nižji uslužbenec tudi ne more pridobiti, ker mu za to ne dopušča čas. Po mnenju pisca teh vrstic ne preostaja nič drugega, kakor da oblast dovoli tistim državnim uslužbencem, ki res živijo v skrajni bedi — javno beračenje. Beračenje ni zlo in nima z goljufijo ali tatvino nobene sorodnosti. Dandanes berači vse, seveda na različne načine. Če pa kdo misli, da bi se na kak

drug način dalo pomagati najbednejšim javnim nameščencem, ga prosim, da blagovoli objaviti svoje predloge ali nasvete v »Našem Glasu«. Vsi mu bomo za to iz srca hvaležni. K. M.

Sestanek davčnih uradnikov v Celju. V nedeljo, 9. t. m. se sestanejo davčni uradniki v Celju. Treba je informacij in novih iniciativ za bodoče društveno delovanje. Centralno »druženje davčnega uradništva in vprašanje samopomoči za slučaj smrti sta najvažnejši točki, o katerih se bo razpravljalo. Treba bo tudi določiti dan občnega zbora, ki bo sedanjo organizacijo bistveno preoblikoval. Za tovariše, ki so se za udeležbo priglasili do 5. t. m., bo odbor preskrbel polovično vožnjo. Seveda velja to samo za progo južne železnice. Zborovalo se bo ob 9. dopoldne v prostorih celjskega davčnega urada. Določen je tudi skupen obed v Narodnem domu. Kuvert brez pijače stane 10 Din. Za skupni obed se je prijaviti do 8. t. m. g. nadupr. Rafaelu Dolinšku v Celju. Udeležba je mogoča za vsakega tovariša. Želijo se samo, da bi se jih sestanka čim več udeležilo. Odzovite se vabilu in pokazite stanovsko solidarnost! Predsedstvo »Društva davčnih uradnikov«.

Beda. Dobili smo to-le pismo: Upravi lista »Naš Glas« v Ljubljani. S 1. julijem t. l. potече rok, do katerega imam podpisani plačano naročnino. Prosim torej, da se mi nadaljno pošiljanje lista ustavi. Ne mislite, da se mi je list, ozir. njegova pisava zamerila ali da sem postal mlačnejši, zato hočem v kratkih stavkih dokazati, da nadaljno plačevanje naročnine več ne zmorem. Imam z vsemi maksimiranimi dokladi 725 Din mesečnih prejemkov, od čevši 1 Din davka ostane mi le še 724 Din. Sem poročen ter imam tri otroke, je torej 5 oseb v družini. Ako moje mesečne prejemke s 30 delimo, pride na dan 24 Din 13 para ali 4 Din 82 para na osebo. Moj tovariš lečar prejema za prehrano vsakega jetnika za eno toplo porcijo dnevno 5 Din. Torej toliko je član družine nižjega drž. nameščence na slabšem kot jetnik samo pri hrani. Moram pa plačati še stanovanje in skrbeti za obleko in obutev, vse iz tega, kar ne doseže niti vsote, ki je namenjena za enkratno toplo porcijo jetniške hrane dnevno. Tako se nam godi! Da v takih okoliščinah ne morem utrpeti nikakih postranskih izdatkov, torej tudi ne naročnine za »Naš Glas«, je samoobsebi umevno. Ko se (če se sploh kdaj?) razmere zboljšajo in če bom to sploh po večmesečnem stradanju doživel, postanem z veseljem spet naročnik lista. S spoštovanjem Ivan Mlinar, sodni sluga.

Iz Travnika nam piše srbski tovariš: Ne znam, jeste li čitali skoro u sarajevskom »Jugoslavenskom listu«: Jedan podčinovnik u finansijskom uredu u Sarajevu je otac 10-ero nepreskrbljene djece. Sa novom naredbom, ograničen su mu dodaci na skupocu za članove porodice. Za to je zamolio starješinu ureda, da mu izda jednu svjedodžbu. Ova mu je izdao i to da je valjan radnik i inače čestit čovjek te da ne može sa plaćom ni kruha priskrbiti djeci te da ga preporuča milostij ljudima dobra srca. I zaputi se prositi ovaj. Ode u kuću jednom uglednom sarajevskom građaninu. Supruga ovog građanina silno se začudila, kad je videla ovog uniformiranog podčinovnika i zašto je došo. Uputila je 4-ero njegove djece u dobrotvornu zadrugu Jugoslavenki te će imati tu besplatnu hranu a za ono 6-ero moraće i sami ovaj otac državni niži službenik i dalje prositi. — Eto to je slika državnih nižih službenika. A koliko ih ima, koji prose očima, ali ruke ne pružaju. Neka nam dakle dadu predratnu plaću i predratne cijene pa nećemo tražiti nikakvih dodataka.

Krojaštvo **Fran Igljč** Krojaštvo

Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

delovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.

Za dame po najnovijem modernem kroju.

1 Lastna zaloga modnega blaga.

— Uradnikom znaten popust. —

M. Mihelič

LJUBLJANA, Selenburgova ulica.

Specialna trgovina ščetarskih izdelkov.

Parfumerija in galahterija.

Edina zaloga jugoslovenskih igralnih

kart.